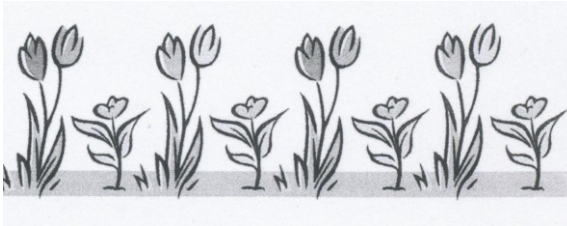

SOSIAALITURVA SUOMESSA

Suomi on hyvinvointivaltio. Se tarkoittaa että ihmisillä on perusasiat hyvin: heillä on ruokaa ja asunto, he pääsevät lääkäriin ja lapset pääsevät kouluun. Suomessa sosiaaliturva auttaa ihmisiä eri elämän tilanteissa.

Kaikki maat eivät ole samaan tapaan hyvinvointivaltioita. Pohjoismaissa hyvinvointivaltio on kattava. Suomessa hyvinvointivaltiota rakennettiin varsinkin toisen maailmansodan jälkeen. Pohjoismainen hyvinvointivaltio Suomesta tuli vasta 1980-luvulla. Suomen perustuslaki takaa kaikille Suomessa asuville perusoikeudet, esim. oikeuden perustoimeentuloon. Ihminen ei voi tehdä palkkatyötä kaikissa elämän tilanteissa, mutta silloin hän saa avustuksia. Avustukset maksaa Kansaneläkelaitos eli Kela. Valtio ja kunnat rahoittavat sosiaaliturvan veroilla. Veroja kerätään esim. palkoista, elintarvikkeista ja kulutustavaroista. Jos Suomessa ei maksettaisi veroja, ei meillä olisi sosiaaliturvaa.

Sosiaaliturvaan kuuluu:

Eläkkeet. Kansaneläke on peruseläke, jota vanha ihminen saa. Ihmiset, jotka ovat olleet pitkään töissä, saavat työeläkettä. Työeläkkeen määrä riippuu palkasta ja siitä, kuinka kauan on ollut työelämässä.

Sairauspäiväraha. Kun ihminen sairastuu, eikä voi mennä töihin, hän saa sairauspäivärahaa.

Työttömyysturva. Se on raha, jonka työtön ihminen saa.

Äitiysraha. Kun nainen saa lapsen, hän saa äitiysrahaa.

Lapsilisä. Vanhemmat saavat rahaa, kun heillä on lapsi. Lapsilisä loppuu, kun lapsi on 17-vuotias

Kotihoidontuki. Jos isä tai äiti on kotona alle 3-vuotiaan lapsen kanssa, hän voi saada kotihoidontukea.

Asumistuki. Se on raha, jonka voi saada asuntoa varten.

Opintotuki. Sitä saa, kun opiskelee niin, että saa tutkinnon.

Toimeentulotuki. Jos muut tuet ja palkka eivät riitä, ihminen voi saada toimeentulotukea.

Lisäksi sosiaaliturvaan kuuluu paljon sosiaalipalveluita. Esimerkiksi lasten päivähoito on sosiaalipalvelu. Vanhemmat saavat viedä alle kouluikäiset lapsensa päivähoitoon. Sosiaaliturvaa voi saada ihminen, joka asuu Suomessa. Jos maahanmuuttaja hakee sosiaaliturvaa, hänellä täytyy olla vähintään vuoden oleskelulupa.

Maahanmuuttajan täytyy ilmoittaa väestörekisteriin henkilötiedot. Väestörekisterissä on myös kaikkien suomalaisten henkilötiedot. Sen jälkeen hänen täytyy mennä Kelaan ja täyttää lomake. Jos Kela hyväksyy hänet rekisteriin, hän saa Kela-kortin, jossa on sosiaaliturvatunnus. Kaikilla on oma sosiaaliturvatunnus.

Työttömyysturva

Ihminen voi jäädä työttömäksi. Hän voi myös valmistua johonkin ammattiin, esim. leipuriksi, mutta hän ei aina löydä työpaikkaa heti, kun koulu loppuu. Silloin hän voi saada työttömyyspäivärahaa.

Työttömyyspäivärahaa voi saada joko Kelalta tai työttömyyskassoilta. Kela maksaa työttömien perusturvaa. Se on 23,91 päivässä viitenä päivänä viikossa. Jos työtön on työttömyyskassan jäsen, hän voi saada omasta kassasta suurempaa tukea. Tuki on silloin sidottu palkkaan.

Jos on työtön, täytyy ensin ilmoittautua työvoimatoimistoon työttömäksi työnhakijaksi. Vasta sen jälkeen voi hakea Kelalta työttömyysturvaa.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuki on tuki, jota saa vasta, kun palkka ja kaikki muut tuet eivät riitä. Sen suuruus riippuu esim, siitä, millainen perhe henkilöllä on ja missä kunnassa hän asuu. Yleensä toimeentulotukea voi saada kuukaudeksi kerrallaan. Suomen väestöstä 7,2 % sai toimeentulotukea vuonna 2005.

Esimerkki työttömän henkilön tuloista:

Työtön henkilö saa työttömyyspäivärahaa Kelalta 23,91 euroa päivässä viitenä päivänä viikossa. Kuukaudessa hän saa päivärahaa yhteensä 23 päivänä. Päivärahasta hän maksaa

20% veroa. Henkilön vuokra on 450 euroa kuussa. Tästä summasta Kela maksaa noin 60%.

Kuinka paljon henkilölle jää rahaa käyttöön kuukaudessa?

Tehtäviä

Ovatko väitteet oikein vai väärin?

Oikein

Väärin

1. Kaikki Pohjoismaat eivät ole hyvinvointivaltioita.
2. Suomi on ollut hyvinvointivaltio yli 100 vuotta.
3. Suomessa ihmisellä on oikeus perustoimentuloon.
4. Sosiaaliturva maksetaan verorahoilla.
5. Rikkaat vanhemmat eivät saa lapsilisää.
6. Kaikki ihmiset saavat Suomessa eläkettä saman verran.
7. Jos lapsi ei ole vielä koulussa, hänet voi viedä päivähoitoon.

Mieti seuraavia kysymyksiä ja kirjoita noin 100 sanan pituinen teksti:

Mitä tarkoittaa hyvinvointivaltio? Onko Suomi sinun mielestäsi hyvinvointivaltio? Miksi? Onko hyvinvointivaltio hyvä vai huono asia? Miksi?